

file

F 7414/65

ADVIESCOMMISSIE
INZAKE
VOLKENRECHTELIJKE VRAAGSTUKKEN

'S-GRAVENHAGE, 29 juni 1965
Ministerie van Buitenlandse Zaken Flein 23

No. 654

R A P P O R T

over de door de Commissie voor Internationaal Recht der Verenigde Naties ontworpen

Artikelen 55 - 73 inzake Verdragenrecht

I n l e i d i n g

1. Dit rapport behandelt de derde en laatste reeks van ontwerp-artikelen inzake het verdragenrecht, die door de Commissie voor Internationaal Recht van de Verenigde Naties (I.L.C.) zijn opgesteld. Over de beide voorafgaande reeksen heeft de Adviescommissie rapport uitgebracht op 24 juli 1963 (de artikelen 1 t/m 29, zie document 475 van de Adviescommissie), onderscheidenlijk op 8 december 1964 (de artikelen 30 t/m 54, document 575). De onderhavige derde reeks van artikelen is door de Staatssecretaris van Buitenlandse Zaken Dr. I. N. Th. Diepenhorst 4 december 1964 aan de Adviescommissie met verzoek om rapport voorgelegd.

2. In haar rapport over Deel II van de ontwerp-artikelen heeft de Adviescommissie ad art. 51 de wens uitgesproken, dat algemeen de verplichting worde erkend om rechtsvragen die niet op andere wijze tot een oplossing kunnen worden gebracht, aan internationale rechtspraak te onderwerpen. In het toen behandelde artikel ging het over de procedure betreffende schorsing of beëindiging van andere verdragen die zelf geen voorschrift nopens schorsing of beëindiging inhouden. Geschillen over dergelijke verdragen zouden, krachtens een in art. 51 in te voegen voorschrift, naar het Internationale Gerechtshof kunnen worden verwezen.

In haar commentaar op dat artikel had de I.L.C. reeds mede aandacht gegeven aan het ontbreken van een geschillenregeling voor de uitleg en de toepassing van de onderhavige artikelen inzake verdragenrecht. De Adviescommissie wil in haar rapport over dit laatste Deel van het Verdragenrecht niet nalaten uitdrukkelijk te wijzen op het grote belang dat moet worden gehecht aan een artikel over de regeling van geschillen die over de onderhavige artikelen kunnen rijzen. Juist in de codificatie van het verdragenrecht zou het formuleren van voorschriften

zonder tevens een procedure voor geschillenbeslechting vast te leggen, half werk zijn.

3. Indien de artikelen inzake verdragenrecht worden neergelegd in een of enkele verdragen, komt het wenselijk voor daarin tevens te regelen in hoeverre het staten die partij bij dat verdrag of die verdragen worden, is toegestaan voorbehouden ten aanzien van sommige bepalingen te maken. Het zou kunnen zijn dat een algemeen verbod van voorbehouden geen aanbeveling verdient. Zulks valt eerst uit te maken als de artikelen in meer definitieve vorm beschikbaar zijn. De Adviescommissie zou zich kunnen voorstellen dat de Nederlandse Regering misschien behoefte zal gevoelen aan een voorbehoud bij de territoriale clausule vervat in art. 57 (referte punt 12 hieronder).

A f d e l i n g I : "The application and effects of treaties"

Art. 55 "Pacta sunt servanda".

4. Geen commentaar.

Art. 56 "application of a treaty in point of time".

5. De paragrafen 5 en 7 van het commentaar der ILC hebben de Adviescommissie niet overtuigd van de wenselijkheid om voor het slot van lid 2 van dit artikel een andere redactie te kiezen dan voor dat van het eerste lid. Zij zou de mogelijkheid dat de "very nature of the treaty indicates that it is intended to have" zekere rechtsgevolgen ook ná de beëindiging, niet uitdrukkelijk willen uitsluiten. Mitsdien stelt de Adviescommissie - op het voetspoor van de aanvankelijk door de Rapporteur Sir Humphrey Waldock in zijn art. 57 voorgestelde opzet - voor, dat voor beide situaties één formulering worde gebezigd.

6. Terwijl het eerste lid terecht "any situation which ceased to exist" uitzondert, maakt het tweede lid een soortgelijke uitzondering voor "any situation which exists". De Adviescommissie veronderstelt dat in het tweede lid wordt bedoeld de "situation which comes into existence".

7. Tekstvoorstel voor art. 56 lid 2:
"... or any situation which comes into existence after the treaty has ceased to be in force with respect to that party, unless the contrary appears from the treaty."

Artikel 57: " the territorial scope of a treaty"

8. De Adviescommissie acht deze bepaling als algemene regel juist. De eenheid van het volkenrechtssubject wordt hier voorop gesteld.

Alleen houdt het woord "territory" een beperking in die niet in alle gevallen met de praktijk overeenstemt. Immers verdragen die wel voornamelijk zijn bedoeld, te gelden

voor de territoria der partijen, behoeven in hun werking daartoe niet te zijn beperkt. De werking van verdragen die zich lenen voor toepassing, bijvoorbeeld, op schepen onder de vlag van, en luchtvaartuigen geregistreerd in een verdragsstaat, mag niet op grond van deze bepaling kunnen worden geacht te zijn uitgesloten ten opzichte van schepen of luchtvaartuigen zich bevindende buiten het territorium van die staat. Hetzelfde kan worden gezegd ten aanzien van verdragen die zich lenen voor toepassing door diplomatieke of consulaire posten gevestigd in het gebied van een staat die geen partij bij het verdrag is; of voor toepassing op het continentale plat, dat niet behoort tot het territorium van een staat maar wel, in overeenstemming met het desbetreffende verdrag van Genève van 1958, voor bepaalde doeleinden valt onder de rechtsmacht van de kuststaat. In het bijzonder met betrekking tot laatstgenoemde casuspositie is het zeer wel denkbaar dat geschillen ontstaan over het al dan niet van toepassing zijn van, bijvoorbeeld, douaneverdragen op delfstoffen gewonnen uit het continentale plat of op exploitatiemateriaal ingevoerd op dat plat.

Om deze reden zou in art. 57 ook rekening moeten worden gehouden met de werking van verdragen buiten het territorium van de partijen, zover als de jurisdictie van een staat zich krachtens het volkenrecht uitstrekt. Voor een desbetreffend tekstvoorstel zij verwezen naar punt 13.

9. Art. 57 geeft alleen de algemene regel, zonder rekening te houden met afwijkende omstandigheden, zoals de federale structuur van een staat of de positie van afhankelijke gebieden. Men zou nog kunnen stellen, dat protectoraten, trustgebieden en koloniën geen deel uitmaken van de "entire territory" van een staat; moeilijker wordt dit ten opzichte van autonome delen van een staat, zoals het eiland Man, of van de samenstellende delen van een bondstaat. Toch komt het heden ten dage veel voor, in onderling uiteenlopende staatsrechtelijke structuren, dat dergelijke autonome of samenstellende delen de bevoegdheid bezitten zelf uit te maken of zij aan een verdrag al dan niet gebonden zullen zijn. Ten voorbeeld zij slechts herinnerd aan Oekraïne en Witrusland, aan de provinciën van de Ver. Arabische Republiek, onderscheidenlijk aan de drie delen van het Koninkrijk der Nederlanden.

10. Bij een verdrag dat zelf niets omtrent het territoriale geldingsbereik bepaalt, kan een staat niettemin in eerste instantie partij willen worden voor één zijner gebiedsdelen, het aan de eigen beslissingbevoegdheid van de regering van elk ander deel overlatende of het verdrag later al dan niet ook voor dat andere deel zal worden aanvaard. Van deze territoriale differentiatie kan worden blijk gegeven bij de ondertekening en/of de bekrachtiging

van het verdrag.

Aan een dergelijke territoriale differentiatie die niet in het verdrag zelf is voorzien doch eenzijdig door de partij-wordende staat wordt verklaard, bestaat voor bilaterale verdragen geen behoefte.

In het algemeen kan worden gesteld, dat een verklaring houdende territoriale differentiatie niet past ten aanzien van de categorie "traités-contrats" (waartoe verreweg de meeste bilaterale verdragen behoren), omdat het niet toelaatbaar zou zijn de wederpartij tijdens de onderhandelingen in het ongewisse te laten over de omvang van de prestatie, die veelal afhangt van het geldingsbereik van het verdrag.

Daarentegen zou het ten aanzien van de "traités-lois" (vele der multilaterale verdragen) niet passen een regel van verdragenrecht vast te stellen welke de thans in de praktijk van het volkenrecht bestaande mogelijkheid van differentiatie uitsluit, daarmede de binnen het staatsverband aan enig staatsdeel toekomende autonomie beknot, en in de toekomst de totstandkoming van sommige op het algemeen welzijn gerichte verdragen zal bemoeilijken.

Terwijl dus de Adviescommissie enerzijds bepleit dat art. 57 de mogelijkheid van territoriale differentiatie bij verklaring van de betrokken partij openhoude, zoekt zij anderzijds naar een beperking van die mogelijkheid tot alleen die verdragen waarbij de differentiatie van belang is voor de internationale samenleving. Rechtstheoretisch zou die beperking liggen bij de "traités-lois", met uitsluiting dus van de "traités-contrats". In de praktijk lopen deze categorieën echter door elkaar. Praktisch zou de scheiding kunnen worden getrokken tussen multilaterale en bilaterale verdragen, welk onderscheid grotendeels samenvalt met dat tussen de traités-lois en de traités-contrats. Een desbetreffend tekstvoorstel volgt onder punt 13.

11. Het zou denkbaar zijn, deze kwestie te regelen onder art. 18 e.v. inzake voorbehouden. Evenwel is het "territoriale voorbehoud" in het algemeen geen voorbehoud in materiële zin, namelijk geen voorbehoud op enige in het verdrag neergelegde bepaling. (Uiteraard ligt dit anders bij territoriale verdragen.) Het zou daarom, naar de Adviescommissie meent, niet juist zijn op verklaringen inzake het territoriale geldingsbereik dezelfde procedure toe te passen als is voorgeschreven voor de materiële voorbehouden.

12. De overwegingen weergegeven onder 9, 10 en 11 hebben de Adviescommissie geleid tot het onder 13 volgende voorstel tot aanvulling van art. 57.

Gezien het wantrouwen bij vele jonge staten ten aanzien van alles wat zweemt naar een "colonial clause", moet rekening worden gehouden met de mogelijkheid dat een "territorial" of zelfs een "federal clause" in de I.L.C. onvoldoende steun krijgt. Een indicatie voor deze mogelijkheid ligt reeds in de omstandigheid dat de nuanceringen die Waldock in zijn ontwerp artikel 58 had aangebracht, niet zijn overgenomen in het onderhavige art. 57 van de I.L.C.

De Adviescommissie moge in overweging geven, dat de Regering voor dat geval de mogelijkheid open houdt, bij de ondertekening van de artikelen inzake het verdragenrecht een voorbehoud ten aanzien van art. 57 te maken.

13. Tekstvoorstel voor art. 57:

"The scope of application of a treaty extends to the entire territory of each party, and beyond it as far as the jurisdiction of the State extends under international law, unless the contrary appears from the treaty or, in case of a multilateral treaty, from the act by which the State expresses its consents to be bound by the treaty".

Artikel 58: "general rule limiting the effects of treaties to the parties"

14. Het beginsel dat een verdrag "neither imposes any obligations nor confers any rights upon a State not party to it without its consent" geldt niet ten aanzien van alle verdragen. Een verdrag tot vaststelling van de grens tussen twee staten of tot overdracht van een stuk grondgebied heeft, onder meer, tot gevolg dat de ressorten waarin consuls van derde staten bevoegdheden mogen uitoefenen, van omvang veranderen. Het kan ook tot gevolg hebben, dat overeenkomsten die voorheen op het overgedragen gebied van toepassing waren, zulks niet langer zijn, of omgekeerd. Een verdrag inzake de onderlinge afbakening van het continentale plat, gesloten krachtens art. 6 van het desbetreffende Geneefse Verdrag van 1958, kan tot gevolg hebben dat een douane-overeenkomst van toepassing wordt, of ophoudt van toepassing te zijn, op delfstoffen gewonnen uit het betrokken deel van het plat.

In het algemeen zullen verdragen die strekken tot territoriale afbakening van de soevereiniteit (of, voor wat het continentale plat betreft: de territoriale afbakening van bepaalde "soevereine rechten"), juist wél rechten en verplichtingen voor derde staten met zich meebrengen. Deze verdragen vormen een categorie apart, in tegenstelling tot alle andere verdragen, die iets bepalen omtrent de uitoefening van die soevereiniteit. In dit verband moge worden herinnerd aan een soortgelijke opmerking van de Adviescommissie bij art. 44 (punt 24 van haar rapport dd. 7 december '64).

De I.L.C. zou kunnen overwegen aan art. 58 een bepaling toe te voegen, waarin deze uitzondering op het algemene beginsel uitdrukking vindt.

Artikel 59: "treaties providing for obligations for third States"

15. Geen commentaar.

Artikel 60: "treaties providing for rights for third States"

16. De mogelijkheid van "implied assent" vanwege een derde staat, voorzien in het eerste lid sub b, gecombineerd met het in art. 61 voorziene verbod aan de verdragssluitende

partijen om de betrokken bepaling te wijzigen zonder goedkeuring van die derde staat, kan in sommige omstandigheden wel een erg zware last op de verdragssluitende partijen leggen. In het bijzonder zal deze constructie bezwaarlijk worden in het geval van een verdrag dat rechten toekent aan een grote groep van staten of aan de statengemeenschap in het algemeen, zoals de verdragen betreffende vrijheid van scheepvaart op sommige internationale waterwegen. Het geven van medezeggenschap over het regime dat voor die waterweg geldt, aan een staat die nimmer officieel heeft gereageerd op de sluiting van het verdrag en welks onderdanen slechts bij uitzondering van de toegekende rechten gebruik hebben gemaakt, gaat verder dan met een redelijke praktijk verenigbaar zou zijn. Dit nog afgezien van de omstandigheid, dat het voor de verdragssluitende partijen niet meer valt na te gaan, welke staten een "implied assent" hebben gegeven.

17. Tekstvoorstel voor het slot van art. 60 lid 1:
"..... and (b) the State expressly assents thereto"

Artikel 61: "revocation or amendment of provisions regarding obligations or rights of third States"

18. Op de combinatie van de artt. 60 en 61 is reeds commentaar gegeven onder punt 16. De Adviescommissie heeft nog overwogen, dat het beoogde resultaat - d.w.z. uitsluiting van medezeggenschap van derde staten die niet of nauwelijks hebben gereageerd op het aangeboden recht - ook kan worden bereikt door art. 60 intact te laten en aan art. 61 de eis toe te voegen: "and provided the State has actually/ the right (en desgewenst: and complied with the obligation)". Hoewel een dergelijke constructie theoretisch een billijker werking lijkt te hebben dan die welke onder 16 en 17 is beschreven, zou zij in de praktijk zo moeilijke bewijsconstructies over "traditionele rechten" met zich meebrengen, dat aan de onder 16 en 17 aanbevolen duidelijkere oplossing de voorkeur moet worden gegeven.

/exercized

- 19 Bij de tekst van art. 61 wil de Adviescommissie drie opmerkingen maken:

Ten eerste heeft de I.L.C. in par. 1 van haar commentaar niet duidelijk gemaakt, waarom de gehele of gedeeltelijke intrekking van een op een derde staat gelegde verplichting de instemming van die derde staat zou behoeven. Wel lijkt die instemming vereist ingeval door wijziging van de oorspronkelijke verplichting een zwaardere of een nieuwe verplichting ontstaat, doch op die casus is, naar het voorkomt, art. 59 reeds zonder meer van toepassing.

/een

Ten tweede behoeft de wijziging van een aan/derde staat verleend recht niet afzonderlijk in art. 61 te worden vermeld. Immers, indien die wijziging neerkomt op gedeeltelijke intrekking van het recht, wordt zij beheerst door de regel inzake de intrekking, en indien de wijziging de verlening van een ruimer of een nieuw recht impliceert, is art. 60

van toepassing.

Tenslotte meent de Adviescommissie dat de in art. 61 neergelegde regel de derde staat wil beschermen tegen intrekking (of wijziging) van het toegekende recht, niet tegen intrekking (of wijziging) van de verdragsbepaling waar dat recht is voortgevloeid.

Om deze redenen wordt voorgesteld art. 61 als volgt te lezen:

"Article 61. Revocation of rights of third States.

When a right has arisen under article 60 for a State from a provision of a treaty to which it is not a party, the right may be revoked only with the consent of that State unless it appears from the treaty that the right was intended to be revocable".

Artikel 62: "rules in a treaty becoming generally binding through international custom"

20. Geen commentaar.

Artikel 63: "application of treaties having incompatible provisions"

21. Lid 4: Anders dan bij art. 67, alwaar in lid 1 sub b(i) terecht rekening wordt gehouden met onderwerp en doel van het verdrag als geheel, is lid 4 van art. 63 geredigeerd alsof elk multilateraal verdrag eenvoudigweg en restloos op deelbaar zou zijn in een aantal bilaterale rechtsbetrekkingen. Inderdaad erkent de I.L.C. ook zelf, in par. 13 van haar commentaar, dat lid 4 is geformuleerd alsof het vraagstuk van opeenvolgende verdragen tussen ten dele dezelfde partijen en waaruit onderling onverenigbare verplichtingen voortvloeien, alleen vanuit het gezichtspunt van prioriteit van de rechten en verplichtingen der betrokken staten (lid 4) en van aansprakelijkheid wegens niet-nakoming van de verdragsverplichtingen (lid 5) behoefde te worden geregeld.

De I.L.C. heeft de samenhang der bepalingen, onderling en met onderwerp en doel van het verdrag, dus de "integriteit" van het verdrag, niet over het hoofd gezien. Integendeel, paragrafen 14, 15 en 16 van het commentaar geven blij van de uitvoerige aandacht waarmede zij van verschillende kanten dit vraagstuk heeft benaderd. Intussen kan het sterk eenzijdig uitgevallen resultaat zoals neergelegd in lid 4 niet bevredigen.

Hieruit zou men met enige recht de conclusie kunnen trekken, dat het vraagstuk zich nog niet voor codificatie leent. Het volkenrechtelijk gewoonterecht heeft zich daarvoor op dit punt nog onvoldoende duidelijk afgetekend. De gebrekkige staat waarin de ordening der internationale betrekkingen verkeert, laat ook nog niet toe dat een duidelijke rechtsregel wordt gecreëerd. Enige leden van de Adviescommissie waren dan ook van oordeel, dat het beter is

dit vraagstuk vooralsnog in de artikelen betreffende het verdragenrecht ongeregeld te laten.

Aangezien lid 4, met lid 5, het sluitstuk vormt van de regeling neergelegd in art. 63, zou in deze gedachten-gang het gehele art. 63 dienen te worden geschrapt. Daarmede vervallen tevens de wel aanvaardbare regels van de leden 2 en 3.

De Adviescommissie wil een zo radicaal voorstel niet doen zonder een poging te wagen voor lid 4 een iets aanvaardbaarder oplossing te vinden. Daartoe volgt hieronder een tekstvoorstel, gebaseerd op art. 19 van het ontwerp van Sir G. Fitzmaurice (derde rapport, 1958; I.L.C. jaarboek 1958 blz. 27 (tekst) en blz. 44 (commentaar)). Het is een voorstel de jure constituendo, niet gebaseerd op jurisprudentie of op een duidelijke regel van gewoonterecht. Maar terwijl, naar de mening van de Adviescommissie, het voorstel van de I.L.C. een stap terug is in de ontwikkeling van het volkenrecht, zou een oplossing zoals de Adviescommissie zich die denkt een bijdrage tot de verdere rechtsontwikkeling kunnen vormen.

22. Tekstvoorstel: na lid 4 een nieuw lid 5 invoegen; het oude lid 5 (met een redactionele wijziging van de eerste woorden) wordt lid 6:

"5. To the extent that application of the rules of paragraph 4(a) and (c) must be considered incompatible with the object and purpose of an earlier multilateral treaty as a whole, the earlier treaty shall prevail.

6. The present article is without prejudice to...."

Artikel 64: "the effect of severance of diplomatic relations on the application of treaties"

23. Geen commentaar, behalve dat lid 3 kan worden gemist in het licht van het eerder door de Adviescommissie gedane voorstel tot wijziging van art. 46. Een verwijzing naar art. 64 ware dan wel in art. 46 op te nemen.

A f d e l i n g II: "modification of treaties"

Artikel 65: "procedure for amending treaties"

24. De eerste woorden van de tweede volzin: "If it is in writing" houden een erkenning in van de mogelijkheid dat een (schriftelijk en geratificeerd) verdrag wordt gewijzigd door een mondelinge overeenkomst. Hoewel de praktijk zich inderdaad, zij het uiterst zelden, met deze mogelijkheid behelpt, verdient zij geen aanbeveling. De Adviescommissie zou haar vermelding in dit artikel derhalve achterwege willen laten.

Opgemerkt zij, dat schrapping van deze woorden de mogelijke betekenis van een mondelinge overeenkomst in verband met het onderhavige artikel niet uitsluit. Een mondelinge overeenkomst met "subsequent practice" vindt erkenning in art. 68 sub (b). Zonder "subsequent practice" zou een mondelinge overeenkomst van te verwaarlozen belang zijn.

25. Tekstvoorstel, tweede regel:
"....the parties. The rules laid down..."

Artikel 66: "amendment of multilateral treaties"

26. Lid 3: In zijn huidige redactie leent dit lid zich voor de interpretatie dat, a contrario, wél aansprakelijkheid wegens verdragsbreuk bestaat jegens een verdragsstaat die de wijzigingsovereenkomst niet ondertekende (noch op andere wijze duidelijk te kennen gaf zich niet tegen de wijziging te willen verzetten).

De Adviescommissie moge hierbij in de eerste plaats aantekenen, dat die verdragsstaat wel, conform lid 1 van het artikel, was betrokken in het vooroverleg over de wenselijkheid ener wijziging; hij heeft waarschijnlijk zelfs aanvankelijk nog deelgenomen aan de opstelling van de wijzigingsovereenkomst. De Adviescommissie meent - in overeenstemming met de gedachtengang door de I.L.C. ontwikkeld in par. 13 van haar commentaar - dat in deze wijzigingsprocedure een aansprakelijkheid wegens verdragsbreuk als regel niet past, ook niet jegens een verdragsstaat die zich in de loop der procedure van de voorgenomen wijziging heeft gedistancieerd.

In de tweede plaats zij aangetekend, dat de ontwerp-artikelen inzake verdragenrecht het vraagstuk van de staatsaansprakelijkheid niet regelen. Er ware daarom ook te dezer plaatse geen bepaling over te nemen.

27. Tekstvoorstel: Lid 3 te schrappen.

Artikel 67: "agreements to modify multilateral treaties between certain of the parties only"

28. De in lid 2 voorgeschreven mededeling kan een mededeling post factum zijn. Er zou zelfs, zonder het voorschrift van lid 2 geweld aan te doen, geruime tijd na de sluiting van de wijzigingsovereenkomst kunnen verlopen voordat de overeenkomstsluitende partijen haar ter kennis van de andere verdragsstaten brengen. De Adviescommissie meent dat een tijdige mededeling voorkeur verdient. Het zal in vele gevallen praktisch niet mogelijk zijn de andere verdragsstaten reeds in te lichten in het stadium van de eerste wijzigingsvoorstellen. Maar wanneer tussen de betrokken staten over de voorgenomen wijzigingsovereenkomst overeenstemming in hoofdzaak is bereikt en de sluiting nog slechts een kwestie is van het formaliseren van die overeenstemming, lijkt niets een mededeling aan de andere verdragsstaten meer in de weg te staan.

29. Tekstvoorstel voor lid 2:
"Except in a case falling under paragraph 1 (a), the intention to conclude any such agreement shall be notified to the other parties to the treaty."

Artikel 68: "modification of a treaty by a subsequent treaty, by subsequent practice or by customary law"

30. Geen commentaar.

A f d e l i n g III: "interpretation of treaties"

Artikel 69: "general rule of interpretation"

31. Indien moet worden aangenomen dat het wenselijk is interpretatie-regels vast te leggen, kan de Adviescommissie instemmen met de beide door de I.L.C. tot uitgangspunt genomen beginselen, te weten dat de verdragstekst zelf de meest gezaghebbende bron vormt waaruit kennis kan worden genomen van de bedoelingen der partijen, en dat men zich bij deze tekstuele benadering voor alles door de goede trouw moet laten leiden.

32. Lid 1: De Adviescommissie kan niet instemmen met de verwijzing, in het eerste lid sub b, naar de "law in force at the time of (the) conclusion (of the treaty)". Ongetwijfeld zal een rechtsbegrip soms moeten worden geïnterpreteerd naar de betekenis welke het ten tijde van de verdragssluiting had. Het door de I.L.C. in par. 11 van haar commentaar aangehaalde voorbeeld van de interpretatie van het begrip (Canadese) "baai" naar zijn toenmalige betekenis, bevestigt dit. Doch evenzeer ongetwijfeld zal een rechtsbegrip in andere gevallen dienen te worden geïnterpreteerd naar zijn betekenis in het licht van de rechtsregels geldende op het tijdstip waarop het geschil ontstaat, in weer andere in het licht van het ten tijde van de interpretatie geldende recht. Zo zal, bijvoorbeeld, in verdragen over een bepaald gebruik van de "territoriale zee" of van de "vrije zee" de inhoud van deze begrippen moeten worden geacht mee te groeien met de veranderende redtsopvattingen.

Om deze reden dringt de Adviescommissie aan op schrapping van de volzin sub b uit lid 1. Schrapping van de gehele volzin laat, meer nog dan schrapping van de woorden "in force at the time of its conclusion" alleen, de vraag open of enig begrip in enig specifiek geval moet worden geïnterpreteerd naar het destijds dan wel naar het thans geldende recht. Het komt juister voor, en op zichzelf ook geheel voldoende, wanneer men zich voor de beantwoording van deze vraag uitsluitend door de goede trouw laat leiden.

33. Lid 3: Gelet op de overwegingen van de I.L.C., neergelegd in par. 14 van haar commentaar, kan ermede worden ingestemd dat in lid 3 sub b niet afzonderlijk wordt verwezen naar "subsequent practice of organs of an international organization upon the interpretation of its constituent instrument". Inderdaad behoort deze kwestie te worden behandeld bij het recht betreffende internationale organisaties. Intussen mag het onderhavige artikel de eventuele invloed van de praktijk binnen de organisatie ook niet uitsluiten.

De huidige redactie van lid 3 sub b blijkt die invloed wel uit te sluiten, althans sterk te beperken, door de "understanding of all the parties" te eisen.

Doch ook na schrapping van het woord "all" zou het zinsdeel "which clearly establishes the understanding.... etc." een onnodige en dus onwenselijke beperking en versterking van de interpretatieprocedure betekenen. De Adviescommissie stelt voor, de woorden "which clearly.....etc." tot en met "its interpretation" uit lid 3 sub b te schrappen

34. Tekstvoorstellen voor lid 1 en lid 3 (b):

"1. A treaty shall be interpreted in good faith in accordance with the ordinary meaning to be given to each term in the context of the light of its objects and purposes."

"3.(b) Any subsequent practice in the application of the treaty."

Artikelen 70 t/m 73

35. Geen commentaar.

A l g e m e n e o p m e r k i n g

36. Wat de vorm betreft waarin de codificatie van het verdragenrecht tot stand zal komen, heeft de Adviescommissie in haar rapport over de eerste reeks ontwerp-artikelen opgemerkt, dat zijzelf destijds geen uitgesproken voorkeur had voor hetzij een Verdrag, op te stellen door een diplomatieke conferentie en open voor ondertekening en bekrachtiging door de Staten, hetzij een Code, vast te stellen door de I.L.C. (Referte punt 3 van haar rapport van juli '63). Gekomen aan het slot van de ontworpen artikelen wil de Adviescommissie nogmaals aandacht vragen voor deze vraag.

In de jaren 1956-1960 zijn de I.L.C. en haar rapporten Sir Gerald Fitzmaurice bij het opstellen van de ontwerp-artikelen uitgegaan van de gedachte dat deze artikelen niet in een Verdrag maar in een "expository code" zouden worden opgenomen. In par. 16 van het I.L.C.-rapport over 1962 zijn enige argumenten voor deze vorm - "a code of a general character" - nog eens aangegeven. Deze opzet is in 1961 gewijzigd. De I.L.C. besloot toen de ontwerp-artikelen zo te redigeren dat zij zouden kunnen worden opgenomen in een Verdrag. De argumenten hiervoor zijn aangegeven in par. 17 van het I.L.C. rapport over 1962.

Uiteindelijk zal de keuze tussen Code en Verdrag moeten worden gemaakt door de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties (referte par. 18 van het I.L.C.-rapport over 1959). Voor deze uiteindelijke beslissing over de vorm waar in het resultaat der bevindingen moet worden neergelegd, zo het wenselijk zijn, als de I.L.C. de verschillende mogelijkheden nader wilde bestuderen en wilde aangeven hoe zij zich voorstelt dat een Code tot stand komt en wat zijn bindende kracht, respectievelijk zijn gezag, zou zijn.